

Ljubljanski List

Velja

za Ljubljano
v upravnistvu:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrt leta 1 gld.
50 kr., na mesec
60 kr., pošiljatev
na dom velja mo-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja

za celo leto 10 gld.,
za pol leta 6 gld.,
za četrt leta 2 gld.
60 kr. in za jeden
mesec 86 kr.

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Štev. 131.

V Ljubljani v torek, 5. avgusta 1884.

Tečaj I.

V gostih pri „Slov. Narodu.“

Kdor zahaja v ljudsko kuhinjo, ne sme se nadejati pečenih jerebic in kljunačev, — in kedor se dandanes pri uvodnih člankih „Slov. Naroda“ gostuje, ne more pričakovati lukulčnih pojedin. Res je nimajo posebno spretno roke v uredništvu najstarejšega slovenskega dnevnika, vendar jih ni nikdar njih umetnost varala v toliki meri, nego v uvodnih člankih, prijavljenih v štev. 1. in 2. avgusta t. l. Slastno smo ju hoteli uživati, uže zaradi pikantnega naslova „K volitvi na Notranjskem“ segali smo po njih s poželjivostjo izstradanega sladkojedca, toda takoj po prvem grizljaji smo bridko vzdihovali: „Beraško kosilo, Bettelsuppe, nichts als Bettelsuppe!“

In vendar smo jim ponujali tako lepo priliko, do dobrega oklestiti predrzneža, kateri je v „Ljubljanskem Listu“ s silovito roko segal po laborovem venci g. dr. Zarnika! Kaj pa je trdil nesrečni pisatelj preklicanih člankov „O notranjskem kandidatu“, kojega je uredništvo „Slov. Naroda“ z redko bistrumnostjo izvohalo v osebi prof. Šukljeja? Dotični officiosus, — recimo, ako Vam drago, prof. Šuklje — je na ves glas in pred vsem slovenskim svetom izjavljal in poudarjal, da je dr. Zarnik zakopal svoje talente, da je zanemarjal svoje volilce, da je njegovo delovanje v deželni zboru od nekdaj le negativno, neplodno. Kako lahko torej bi nas atleti v „Narodni Tiskarni“ porazili, s tehtnimi argumenti pobili! Naštevati bi morali le postave, katere je dr. Zarnik izdelal v deželni zboru, važna in temeljita poročila, katera je sestavljal, gospodarstvene spise, v kojih se je zasvetila njegova razboritost in — *last not least* — gmotne pridobitve, s kojimi je osrečeval potrpežljive volilce. In osramoteni bi stali pred svojim sodnikom, fantalinu podobni, katerega je stroga roka čuvajeva zavlekla dolj s sosedove hruške, — dr. Zarnikova politična slava bi bila rešena in niti zlobni „Ljubljanski List“ ne bi več mogel begati notranjskih volilcev!

Toda, nič vsega tega! V dveh dolgih uvodnih člankih, prava *olla potrida*, prečudna zmes osebnih napadov in neosnovanih trditvev, sem ter tja kak moder izrek, kateri bi najbolj obupanemu hipohondru moral izvabiti glasnega smeh — vsega dovolj, le nobenega stvarnega razloga ne. Za Boga, kaj se brigajo notranjski volilci za osebo prof. Šukljeja? Recimo tudi, da je zastopnik dolenskih mest najslabejši poslanec cele zbornice po svojih zmožnostih, svoji delavnosti in svojem značaju — ali je s tem morda dokazano, da je dr. Zarnik oni možak, za kojega se imajo navduševati notranjski rodoljubi? Saj ni govora o Šukljejevi kandidaturi v Postojini, temveč le o Zarnikovi; mnogo bolj umestno bi tedaj bilo, z veljavnimi razlogi dokazati, da je dr. Zarnik pravi kandidat, mestu da pri tej priliki s tako smešno strastjo napadate osebo, katere je vsaj v tem slučaju *hors de concours*!

A kake razloge navajal je „Slov. Narod“ za svojega klijenta! Nam vsaj se je dozdevalo, da je po nesrečnem naključju urednik „Slov. Naroda“, kateri je ob enem duševni oče famoznemu „Škratu“, se zmotil ter predale političnega dnevnika zamenjal z onimi prostori, po katerih „Škrat“ svoje kozolce preobrača. „Jako malo umestno je, naglašati resno parlamentarno delovanje“ pri deželnozbornih volitvah, beseduje „Narodov“ modrijan! Za Boga, ali tedaj volilci svoje zastopnike zaradi tega pošiljajo v deželni zbor, ali jim dežela kranjska zaradi tega plačuje potnino in diete, da bodo burke uganjali po deželni sobani? Vzgleadni logik „Slov. Naroda“ jadicuje o skrajšani dobi deželnega zborovanja ter o pristriznem delokrogu deželnega zastopa. Da, ali če deželni zbor le nekoliko tednov zboruje, mar ne sledi iz tega, da se morajo vanj voliti le zares delavni, resni politiki, kateri marljivo porabljajo kratki odločeni obrok, a ne plitvi frazérji, ki dragoceni čas tratijo s praznimi deklamacijami?

Nič manj komičen je drug ugovor „Slov. Naroda“, da pri kandidatu ni toliko treba,

ozirati se na „gospodarsko razumnost“ njegovo, kajti „nam vendar radikalno ne bode in ne more biti pomagano, dokler se naš vojni budget in obresti državnega dolga zmanjšati ne morejo.“ Na te točke državnega proračuna deželni zbor pač nobenega vpliva nima; toda, če bomo čakali toliko časa, da se znižuje vojaško breme in olajša jarem državnega dolga ter če bomo stoprav tedaj „gospodarsko razumnost“ zahtevali kot neobhodno potrebno lastnost od svojih deželnih poslancev, uverile nas bodo kmalu deželne finance, da je vendar le tudi nekaj gospodarskega znanja potrebno onim gospodom, kateri sedevajo na fauteuilih v redutni dvorani.

Sevéda, svoje gospodarske modrosti ne bodo smeli na posodo si jemati pri hudomušnem pisatelji „Narodovih“ člankov! Pravo bi bil pogodil n. pr. dolenski poslanec, ako bi bil po „Narodovem“ navodu pritiskal na državo, da bi mestu preložitve gorjanske ceste se odločila za cestno zvezo Črnomelj-Črmošnice-Zužemberk. Odlični mentor je tu le jedno malenkost pozabil, namreč, da je država časi, dasi nerada, pripravljena, preložiti kak oddelek lastne državne ceste, da se pa z vsemi štirimi brani, v svoje oskrbovanje sprejeti, kaj pa celo urejati kako okrajno ali deželno cesto. In cesta iz Črnomlja v Zužemberk je, žal! skoz in skozi okrajna! Tudi to ga ne moti, da bi poslanec s takim „gospodarsko razumnim“ nasvetom hudo oškodoval koristi dveh dolenskih mest svojega okraja, Metlike namreč in Novega Mesta. Zato je pa tehnik „Slov. Naroda“ tem ceneji, kajti s strokovnjaško zavednostjo naglašja, da bi vsa ta nova prôga petkrat manj stala nego popravljjanje sedanje ceste čez Gorjance. Ker je torej po načrtu dotičnega inženêrja baje 30 000 goldinarjev treba za preložitve te ceste, uredil bi tehnik „Slov. Naroda“ celo prôgo od Črnomlja do Zužemberka za peti del, tedaj za lapalijo 6000, reci šest tisoč goldinarjev! In taka glava se še vedno ubija v uredniški sobici „Nár. Tiskarne“ s krpanjem uvodnih člankov, mestu da bi se uže z davna pozvala v

Listek.

Etnografske posebnosti.

II.

Kako se po svetu pozdravlja.

(Konec.)

Po Afriki je pozdravljanje skoro v vsacem kotu drugačno. Tibu v saharški puščavi so gledé pozdrava morebiti najdelikatnejši narod pod solncem, ker pravilni pozdrav traja pri njih z vsemi prikloni, vprašanji in odgovori dobro uro. Nič manj obširni so Herero. Pri narodu Fan vsede se z dalnega pota domov došli vsacemu posebej v naročje; pozdravljeni objamejo ga od zadaj. Zamorci Batoka legli so, ko so Livingstona pozdravljali, na hrbet, dvignili roke in noge k višku, presukovali se v tej čudni poziciji sedaj na levo sedaj na desno, počili se sedaj pa sedaj ob stegno, vmes pa z polnim glasom kričali: „Kinabomta, kinabomta!“ To je slovesen po-

zdrav; sicer pak začno pri tem narodu ženske tuliti in z rokami ploskati, med tem, ko si moški drgnejo ledja. (*Oberländer, Livingstones Reisen, p. 186.*)

Zamorci Niam-Niam podajajo si v pozdrav roke, in sicer vedno le desno, pa ne takó, kakor mi, ampak kakor naši šolski paglavci, kadar si bijejo „ABC“ na prste. Razloček je le ta, da se udarita zamorca z raztegnjenima prstoma samo trikrat. Zanimivo je, da je desna roka povsod po svetu bolj čislana, ko leva. Na guinejskem obrežji si pusté zamorci le na levi roki dolge nohte rasti ter opravljajo s to roko samo nečista opravila. Visoke malajske dame rabijo desno roko le pri jedi, vezenji in pozdravu. Makasari jedó le z desno ter se umivajo z levo, Hotentoti pak leve skoro celo rabiti ne morejo. (*Waitz, Anthropologie, I. 151.*)

Pozdravljajoči zamorci Voguhi, prikloni se pred tistim, ki ga hoče pozdraviti, seže z desno na tla po perišee prahu ali zemlje ter jo vrže en del v levico. S tem prahom drgne se po roki malo nad komolcem in na desni strani želodčevi. Ravno ta opravek ima druga

roka desnica na levi strani, vmes pa hitro blebeče pozdravljajoče besede. Ako pozdravlja imenitnejšo osebo, ploskne večkrat zapored z rokama ter se potrkja po vsacem plosku rahlo na prsa. Kralja Lukongaja v Ukerevu pozdravljali so njegovi podložniki tako-lé: Tik njega stopivši ploskali so z rokama ter potem pokleknil. Kadar je kralj z njimi zadovoljen, pljune jim v roko. S tem mazilom mazilijo si obraz in oči. Tisti pak, ki jih slučajno ta kraljeva milost ni doletela, delajo vsaj tako, kakor bi bile tudi njihove roke mokre od kraljevega pljunka. (*Deutsche Rundschau ibid.*)

Po družih krajih zopet poklekujejo zamorci pred imenitnejšo osebo ter poljubujejo prah pod njenimi nogami. V Bornu pozdravlja se ponižno s tem, da si trosijo ljudje prah na glavo, in sicer se ravna obilica po imenitnosti osebe. (*Waitz, Anthropologie, II. 127.*)

Azijska Andamanca pozdravljata se, da se vsedeta drug družemu v naročje, se objameta ter stokata: „Hi, hi“, ali pak si pihamata med zamolklim grčanjem v roke. (*Deutsche Rundschau ibid.*) Japonci sezujejo v pozdrav svoje iz slame spletene opanke ter jih po-

ministerstvo ter prevzela skrb za vse cestne zgradbe avstrijskega cesarstva!
(Konec prihodnjic.)

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

Razredba obrtov.

1.) Zdelovanje kovanega blaga.

Kovači (konjski, ročni, navadni in verižarji), nožarji, žrebljarji, pilarji, ključničarji, kleparji, brusarji, kotlarji, pasarji, kovači živalskih zvoncev, zlatarji in srebrarji, zlato-kepi.

2.) Zdelovanje orodja, instrumentov in prevozi.

Kolarji, stavbarji mlinov, urarji, zdelovalci turnskih ur, optiki, zdelovalci decimalnih tehtnic, orgel, harmonik, glasovirjev, puškarji, zdelovalci gredaš.

3.) Industrija zemljin, kamenov in glin.

Apneničarji, lončarji, zdelovalci kapnikovine, opekarji, cementarji.

4.) Industrija lesa, kostij in enakih tvarin.

Bičarji, rešetarji, sodarji, strugarji, polazevalci, stolarji, mizarji, slamnikarji, glavničarji, žagarji.

5.) Industrija usnja, kož, ščetin in dlake.

Strojarji, irharji, jarmentarji, sedlarji, žimoprejci, krtačarji.

6.) Tekstilna industrija in zdelovanje knjigovoznih del.

Predilnice za volno in tkalnice, vrvarji, zdelovalci cerkvenih paramentov, premarji, nogovičarji, dežnikarji, valjavci sukna, brivci sukna, tapetarji, knjigovezi.

7.) Industrija obleke in lepote.

Šivilje, krojači, črevljarji, rokovičarji, krznarji, modistke in zdelovalke lepote, čepičarji, lasopleti in lasničarji.

8.) Industrija živil.

Peki, medeničarji, kolačniki, slaščičarji, vojeninarji, žganjarji, mesarji, klavci drobnice, mlinarji.

9.) Kemična industrija.

Klejarji, zdelovalci čistilnega prahu, peličarji, zdelovalci barv, milarji in lojarji, voščeničarji, zdelovalci lanenega olja, zdelovalci kolomaza, stope za čreslo.

10.) Stavbeni obrt.

Stavbeni podjetniki, stavbeni mojstri, izbni malarji, barvomazniki in lakirarji, zidarji in zidarski mojstri, tesarji, dimnikarji, skriljarji, steklarji, kamenoseki.

11.) Poligrafni in umetalni obrti.

Cvetičarji, gravirji ali dolbeci, podobarji, fotografi, tiskarne in litografije.

II. Trgovina.

1.) Trgovina z blagom.

Trgovci s pijavkami, čebelami, ribiči, trgovci s perutnino, z živino, s predivom, s sadjem, vrtarji, trgovci z zelenjavo, z žitom, s senom in slamo, s predivom in konopnino, z zelišči, z deželnimi pridelki, z lesom in ogljem (premogom), z ogljem, z mavcem, apnom, oslami, s svinčeno gladkino, z železom, železnino, zlatino in srebrnino, prodajalci žrebljev, trgovci z glasoviri, s šivalnimi stroji, posodami, stekleninami, z galanterijskim blagom, lesovino, drobnino, s hišno opremo, z norimberskim blagom, igračkami, s kožami, z usnjem, žimo in žimnatimi rešeti, bombaževino, s cveticami, prejo, prodajalnice mešanega blaga, trgovci s cerkvenimi paramenti, platnenim blagom, z manufakturnim blagom, semnarji, trgovci z modnim blagom, pozamentarijami, ovčjo volno, s krojnim blagom, volno, s klubki, prodajalci čepic, trgovci z oblačili, dežniki in solčniki, z obutalom, s slamniki, perilom, prodajalci pisne priprave, trgovci z dišavami, s specerijami, z južnim sadjem, prodajalci sladkorna in kave, trgovci z delikatesami, medeninami, s sadjem, kislim zeljem, z vojeninami, maslom, s slanino, z divjačino, s slaščicami, z žganjem, prodajalci žganja, trgovci z vinom, lanenim oljem, prodajalci petroleja, trgovci s kolomazom, z voščeninami, barvami, s parfumerijami, prodajalci kruha, trgovci s kisom, prekupci, kramarji, trgovci z moko, prodajalci soli, trgovci s cunjami.

2.) Trgovina s knjigami, umetninami in muzikalijami, posojilna opravila.

Trgovci s podobami, prodajalnice knjig, umetnin in muzikalij, prodajalci molitvenih knjig, posojevalne knjižnice, prodajalci šolskih knjig.

3.) Trgovina z denarji in z državnimi papiri.

Bankirji in menjalci denarja.

4.) Spedijsko in komisijsko opravilo, trgovinsko posredovalno opravilo.

Komisijsko opravilo, odpravniki.

5.) Pomožni obrti za trgovino.

Upravniki, zavodi javnih tehtnic.

III. Promet.

1.) Bankovstvo in upništvo.

Privatne banke.

2.) Prevažanje.

Vozna pošta, fjakarji in najemni vozniki.

IV. Prenočevalni in z živili oskrbovalni zavodi.

Hoteli in gostilnice, prodajalci jedil, točarji žganja, kavarnarji, restavratirji, gostilničarji.

V. Zdravstveni obrti.

Kopelišča, zavodi za pokopavanje mrličev, konjederci.
(Dalje prihodnjic.)

rivajo pred se. Ako povabi kdo prijatelje v goste, pozdravi jih, da se vsede. Tibetanci pokazuje si v pozdrav jezik. (Petermann, *Mittheilungen* XXIX, p. 382.) Tudi so v svojih običajih zelo natančni in obširni; zelo razljudno je z levico pozdravljati.

Tako različno, kakor zamorci v Afriki, pozdravljajo se Indijanci v Ameriki. V sedanjem času oprijeli so se ploskanja z rokami, torej evropskega pozdrava, prvotni način pozdrava pa je bil n. pr. v Kanadi, da so se drgnili in dotikali drug drugega z prsi, rokami, nogami ali glavó. Tudi v Virginiji veljalo je to, le da so se poprej vselej svoje glave ali svojih prs dotaknili. V Karolini praskali so pozdravljenega po hrbtu. Če hoté Indijanci Črnonogi dokazati komu svojo prijaznost, drgnejo svoje nosove ob njegovem licu, kar se strinja s pozdravom Eskimotov, ki tudi tako počenjajo. Tudi pri Indijanih je navada, da se po dolgi ločitvi pri svidenju jokajo. Slovečega tujca pozdravljajo je načelnikov posel; godí se to zelo ceremonijelno. Priprosti Indijanec bi mu, naj bi ga imenitni tujec tudi ogovoril, ne dal nikačega odgovora, ker mu to ne pristuje. Pri

sprejemu kacega tujca je obed in pitje jedna najvažnejših stvari; indijanska etiketa zahteva od gosta, da vselej vse povžije, kar se je postavilo prednj. Še več! Zahteva se celo od njega, da stopi v vsako kočó ter v vsaki povžije kako malenkost. Pri Muskogee stopi popotnik v kočó, rekoč: "Prišel sem". "To je dobro!" odvrne se mu. Ko se je okrepčal in z rodovino malo pokramljal, vstane ter pravi: "Jaz odhajam!" "Stori to", odgovori se mu. (Waitz, *Anthropologie*, III, 136)

Makusi se pri pozdravu drug drugega ne pogledajo, češ, da delajo psi tako. Arovaki se pozdravljajo: "Vsedi se, vsedi se zdrav, vsedi se vesel in zdrav!" Pozdravljeni pak odgovarjajo: "Hvala ti."

Severozapadni Indijanci se ne pozdravljajo; vsaj po naših nazorih to pozdrav ni, da se v pozdrav grizejo drug drugega v pleča, in sicer tako zelo, da se napravi močna proga, sled zob, ki je pa Indijanci ne zakrivajo, ampak jo ponosno kažejo. (Hewald *ibid* p. 287.)

Tudi kalifornski Indijanci se ne pozdravljajo, ampak sesedši se, spogledajo se kritično, približajo se drug drugemu kacic deset kora-

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

V vseh onih kronovinah, v katerih se bodo v kratkem vršile volitve za deželne zbore, postala je volilna agitacija uže prav živahna. Posebno na Koroškem, kjer se bodo volitve obnavljale dné 8., 13. in 19. t. m., pripravljati se obe stranki, slovensko-konservativna in nemška, prav resno na volilno borbo. Volitve volilnih mož so povsod uže ovršene ter so na mnogih krajih izpadle v slovenskem zmislu. — Tudi konservativna stranka v Gorenji Avstriji in na Solnograškem je uže izdala svoj volilni proglas. Volitve vršile se bodo v Gorenji Avstriji dné 25. in 30. avgusta ter 3. septembra; na Solnograškem 1., 4. in 9. septembra.

Hrvatski ban grof Khuen-Hédervary vrnil se je včeraj s cesarskega dvora v Ischlu nazaj v Zagreb. Koncem tega tedna nastopil bode v spremstvu načelnika justičnega oddelka gosp. Kleina svoje potovanje po gorenji Krajini. — Obe opozicijski stranki započeli sta volilno agitacijo, čeravno bodo volitve stoprv pozno v jeseni.

Na Ogerskem delajo se velike priprave za sprejem Nj. veličanstva cesarja o priliki velikih vojaških vaj, katere se prično koncem tekočega meseca. Kakor uže znano, pride k tem vajam tudi srbski kralj Milan.

Tuje dežele.

Nemško vojno ministerstvo stavilo bode, kakor se "Kölnische Ztg." iz Berolina poroča, v prihodnji proračun precej višjo svoto za vojno marino v svrhu, da se pomorščakom zboljšajo plače.

Med tem ko na Francoskem kolera popuša, pojavila se je ta nesrečna bolezen v Italiji, kamor so jo zatrosili francoski izseljeniki. Ker so v nekaterih italijanskih mestih zdravstvene zadeve zelo neugodne, bode morala Italija pač napeti vse moči, da se nevarni gost koj v začetku zatre.

V Versaillesu sestala se je včeraj francoska narodna skupščina, da reši definitivno vprašanje o reviziji ustave. Ko je predsednik otvoril skupščino, predložil je Ferry načrt zakona; skupščina je sklenila, zakonski načrt izročiti odseku 30 udov, kateri se ima danes voliti, v pretresanje. Debata v skupščini trajala bode gotovo nekoliko dnij, ker se je bodo udeležili mnogi imenitni govorniki, kakor n. pr. Broglie, Buffet, Leon Say, Jules Simon, Clémenceau, Goblet itd. V skupščini zbranih je 283 senatorjev in 557 članov komore. Absolutna večina znaša torej 429 glasov.

Iz Kahire se poroča, da je 17 000 ustašev obkolilo mesto Snakin. Dné 31. julija napali so mestne trdnjave, no posadka jih je srečno odbila. Je-li se bode posadka sploh mogla ubraniti napadnikov, je dvojbeno.

kov, ter stopijo še le za tem, z lokom za hrbtom, bliže. Tudi za slovo ne poznajo pozdravljavne besede.

Da je pri teh navadah mnogo nesmisli, je gotovo, toda ravno tako gotovo je tudi, da imajo vse te navade, razumen, dostikrat celo važen pričetek, ki pak dotičnim narodom ni več znan. Tudi naš način pozdravljanja z klombukom v roci gotovo ni eden najduhovitejših, a pravi se, da ima historično podlago. Dolgi lasje bili so pri starih Germanih znak svobodnega moža, nesvobodni morali so si jih postriči. So li srečali svojega gospoda, snemali so pokrivala z glavé ter mu pokazovali postrižene lasé. Ščasoma raztegnila se je neki ta navada na ves ljud in sedaj se odkrivamo vsi.

Naš pozdrav zdel bi se n. pr. Malajcem, ki se v pozdrav kake veljavne osebe pokrijejo, ako so slučajno razkriti, zelo čuden, nam pak zopet čudno, da zasučejo osebi, ki jo hočejo počastiti, hrbet. Pred veljavnimi osebami vstajamo pri nas, kar je n. pr. po vsih otocih Tihaga morja prepovedano. (Waitz I. 367.)

Iv. Vrhovec.

Dopisi.

Kamnik dné 2. avgusta. (Izv. dop.) Žalostno usodo ima čestokrat kmetovalec. Trudi se, v potu svojega obraza drobi gruhe ter prekopava in obdelava zemljo, da bi preskrbel sebi in svoji družini vsakdanji kruh. Uže se rumeni klasje ter mu obeta obile žetve, kar se stemni nebo, dvigne se vihar, in v malih trenutkih je up njegov uničen, sad njegovega truda pokončan!

Nesrečen spomin je zapustil mesec julij pri nas za seboj. Bridkejšega slovesa ni mogel vzeti od nas, nego ga je.

Uže po deveti uri zvečer zadnjega julija je začelo bliskati in grmeti. Začele so padati posamezne debele kaplje, a hudega se ob tej pozni uri nihče ni nadejal, tim manj, ker čez dan ni bilo nikake vročine. A hipoma se završi, nastane šum in vsuje se toča, debela pa gosta, kakor bi jo iz vreč vsipal. Kake pol četrt ure razsajal je vihar, a kar je učinil, je nepopisljivo.

Koder je zadel usodepolni oblak, uničeni so vsi poljski pridelki. Oves, ki je bil ravno dozorel in ki so se ravno pripravljali, da bi ga bili poželi, omlačeni in pomendran je ves, ne ena bilka ni ostala po konci. Žeti ga ne bo možno, moral se bode pokositi. Prosu, ki je letos posebno lepó kazalo, odbito je vse latje, tú niti kositi ne bo kaj. In res so nekateri precej drugi dan njive, na kojih je prejšnji večer še proso obetalo bogato žetev, kar preorali in posejali jih z ajdo. A isto takó bode se moralo zgoditi tam, kjer je bila uže prej posejana ajda, kajti tudi ta je pokončana in po polnem pobita v tla.

Zelje in druga zeljenjava je vse raztrgano. Krompir nima nič več listja, stojé še same bilé, a tudi te večidel polomljene in razbite. Koruza je čudno razcefrana, fižolu in grahu so vsi stroki odklestjeni. Tudi detelja je vsa v tla pomendrana. Z eno besedo, kar je bilo poljskih pridelkov zunaj, uničeni in pokončani so po polnem. Pogled čez lepo in ravno kamniško polje je obupen!

A vihar delal je tudi na drugi način škodo. Podiral je kozolce z uže spravljenimi pridelki ter lete tudi na ta način uničeval. Sploh bila je to huda ura, kakor si je ne želimo več.

Kako daleč je ta nevihta segala, sedaj še ni znano. V bližnjem Mengiši toča ni storila nikake škode. Pač pa trdijo, da je razsajala po vseh občinah proti Kranji tjá, takó tudi v Lahovčah, kjer je pred nedolгим časom strahovit ogenj uničil mnogim gospodarjem ves imetek. Sedaj pride pa še ta nesreča. Ubogo prebivalstvo!

Od kamniških meščanov so se nekateri malo pred to katastrofo kakor instinktivno zavarovali. Vender so to le posamezni. Pač je previdno tudi zoper točo zavarovati se. Zoper ogenj se dá še kaj narediti, a elementarni sili nasproti ne zamore vsa človeška moč ničesar. Žeteli je tedaj, da bi se tudi v tem oziru širilo od dné do dné prepričanje o koristih zavarovanja. Obvaroval bi se na ta način marsikateri kmet revščine in béd.

Iz Krškega 3. avgusta. (Izv. dop.) (Elementarne in politične neizgovide.) Lansko leto smo imeli še dosta dobro letino, zlasti je obrodila vinska trta dobro kapljico, katero je bilo lahko v denar spraviti. Radi tega je kmet še koj lahko davek plačal, razen v onih malih vaseh, kjer je tudi lani toča potolkla. Ta šiba božja pa nijedno leto Dolenjcem in štajarskim sosedom ne prizanese. Uže itak nismo dobre vinske letine pričakovali, kajti med cvetenjem nam je deževje jako nadlegovalo, takó, da je neka jagoda se hitro odebelela, ker je bila pred dežjem ocvetela, druga pa tako zaostala, da ni videti dosta lepih, zlasti neopaljenih grozdov. Zdaj se pa pri nas in v bližini 1. avgusta vsuje strašna toča, kakršne tudi stari ljudje skoro ne pomnijo. Ko oreh debeli ledeni kamni so padali s strahovito silo in viharjem in potolkli vse. Posestniki vinogradov na Tržki Gori imajo po 2000, 1000, 500 gld. škode. Drevje je oklestilo v

bližnji štajarski Stari Vasi takó, da stoji golo kakor sredi zime, in pri nas nima nijedna jablana nepoškodovanega sadu. Na „Turnu“ je toča potrla v oknih kacih 70 plošč, isto se je zgodilo na kolodvoru na Vidmu. V taci stiskah bodo ljudje prosili pri sl. vladi pomoči. Pa nekateri domoljubi pri nas z glavo majajo, rekoč, da se ni nadejati izdatne podpore. V tej zadevi delajo časi državni avtoriteti krivico, da si so kdaj pritožbe in tožbe na pravem mestu. Pri nas smo se še letos nadejali, da nam bode sl. vlada vstregla v zadevi uvrstenja okrajne ceste krško-kostanjeviške med kamerijalne ceste, kar sta v deželnem zboru tako krepko podpirala naša poslanca gospoda Pfeifer in Šuklje. Toda ta zadeva zdaj počiva in ne čuje se ničesar več o dalnjih korakih za pospeševanje nujne potrebne stvari.

Razne vesti.

— (Nevarna vožnja po železnici.) Železniški čuvár na postaji Barmen-Rittershausen ugledal je dné 24. m. m., ko je uže zaprl ogrado, da koraka čez tír mož. Železniški vlak bil je uže blizu. Čuvár skoči na tír, hoče prijeti tujca ter ga rešiti nesreče, a tedaj zgrabi vlak čuvárja. Čuvár pa je ohranil zavednost, zgrabi za puhavnik pri železniškem vozu in tako ga je vlak z vso brzino vozeč nesel s seboj na postajo. Čuvárju raztrgali so se črevlji in obleka, poškodoval se telesno ni prav nič.

— (Otok na prodaji!) Mali otok Herm v angleškem zalivu, kateri je zdaj lastnina redovnikov iz La Grande Chartreuse, kateri so znani kot fabrikantje likerjev tega imena, prodati bi se bil imel na dražbi dné 29. julija. Klicar pri dražbi opisaval je otok z zgornimi besedami ter slavil njega bogatije. Ta otok da ima mnogo naravnih krasot. Letni stroški znašajo 210 funtov sterlingov in dohodki iz prodaje vrtnih pridelkov, zajcev, rib, granita itd. znašajo 500 do 600 funtov sterlingov. Lastnik tega otoka je v istini samosvojen gospodar 94 prebivalcem na otoku, in brez njegovega dovoljenja ne sme nihče na Herm. Navzlic vsem tem prednostim se pri dražbi ni nič več ponudilo, kot 5000 funtov, s katero svoto pa redovniki niso bili zadovoljni. Otok torej ostane še na dalje last redovnikov.

— (Sibirska kuga) razširja se vedno bolj v Rusiji. Umrlo je uže več ljudi. Kako silno gospodari ta bolezen, se razvidi iz poročil, katera pravijo, da je v okraji Tomska v slednjih šestih mesecih 1. l. poginilo 60 000 glav živine.

Domače stvari.

— (Odlikovanje.) Nj. veličanstvo cesar blagovolil je podeliti pri rudniškem ravnatelju v Idriji službujočemu Adolfu Harmelu srebrn križ s krono za zasluge v priznanje za mnogoletno izvrstno službovanje.

— (Regijonalna razstava v Krškem.) Za premijiranje goved pri regijonalni razstavi v Krškem dovolilo je visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo kot državna darila naslednje zneske: a) Za originalno plemo: za bike 1 darilo 40 gld., 1 darilo 30 gld., 2 darila po 20 gld.; za junice s teleti 1 darilo 25 gld., 1 darilo 20 gld., 2 darila po 15 gld.; za zmolzne krave 1 darilo 25 gld., 1 darilo 20 gld., 1 darilo 15 gld. b) Za dobra križanja in domače plemo: za bike 1 darilo 30 gld., 1 darilo 20 gld., 2 darila po 15 gld.; za junice: 1 darilo 25 gld., 1 darilo 20 gld. in 2 darila po 15 gld.; za zmolzne krave: 1 darilo 25 gld., 1 darilo 20 gld. in 2 darila po 15 gld., torej vkup 475 gld. Dalje je visoko poljedelsko ministerstvo dovolilo za razstavo 6 srebrnih in 16 bronastih svetinj, in sicer: A. Za najboljšo zbirko lastnih poljskih pridelkov 1 srebrno in 1 bronasto svetinjo. B. (Vinarstvo, sadjarstvo in vrtarstvo.) 1.) Za najboljšo zbirke svežega plemenitega in domačega sadja 1 srebrno in 1 bronasto svetinjo; 2.) za najbogatejšo zbirko plemenitih kmetijskih živil 1 bronasto svetinjo; 3.) za najboljšo in najbogatejšo zbirke prav imenovanih vrst grozdja

1 srebrno in 2 bronasti svetinji; 4.) za najboljšo zbirke ne na dimu posušenega sadja 1 srebrno in 1 bronasto svetinjo; 5.) za izvrstne prunelice 1 bronasto svetinjo; 6.) za vina po predlogih v programu 1 srebrno in 2 bronasti svetinji; 7.) za najboljši vinski kis, potem za sadno vino (jabolčnik, hruševce, mošt), dalje za najboljšo surovo maslo in za najboljši med po 1 bronasto svetinjo; 8.) za sadjarsko, vinarsko in vrtarsko orodje, če so je razstavili izdelovalci, 1 srebrno in 3 bronaste svetinje. Da se pa ne zanese trtna uš, je prepovedano razstaviti trte s koreninami, trsje in trtno listje; grozdje se torej sme razstaviti samo brez trsja in listja.

— (Državne ustanove.) C. kr. poljedelsko ministerstvo je za kmetijsko šolo „Francisco-Josephinum“ v Mödlingu, in sicer za naslednji triletni kurz 1884/85, 1885/86, 1886/87 dovolilo stipendij v letnem znesku 250 gld. avstr. velj. Za vzprejem v to šolo se zahteva: 1.) Dovoljenje roditeljev ali varuhov; 2.) da je prosilec 16 let star; 3.) da prosilec dokaže toliko šolsko izobraženje, kakršno se more v nižjih štirih gimnazijalnih razredih dobiti. Želi se tudi, da se dokaže nekoliko znanje v kmetijstvu. Prosilci naj vložijo svoje prošnje s potrebnimi prilogami do 31. avgusta 1884 pri ravnateljstvu šole „Francisco-Josephinum“ v Mödlingu. Stipendisti so šolnine oproščeni.

— (Vojaštvo.) Včeraj prišle sta sim dve eskadroni ulancev, da se udeleževata zdaj vojaških vaj v ljubljanski okolici, pozneje pa tudi na Gorenjskem.

— (Gospod Anton Kersnik †,) pravnik IV. leta na Dunaji, umrl je včeraj nenadne smrti na Brdu. Pokojnik, brat gosp. beležniku Janku Kersniku, bil je izredno duhovit, naobražen in ljubljiv mladenič. V njem izgubili smo vrlo moč, katera bi bila mnogo storila v prospeh in razvoj naroda slovenskega. Tako pobira nam nemila smrt iz redkih vrst najboljših mož, v katere smo stavili lepše bodočnosti nadeje. Blag ti spomin, vrli Anton!

— (Matičarjem v opomin in pojasnilo.) Podpisani odbor „Matice Slovenske“ je došlo v svoji 62. seji kot konečni obrok za vplačevanje letošnje udnine dan 1. junija. Ker je tedaj omenjeni obrok uže davno potekel in ker je število onih letnikov, ki so udnino Matici uže letos poslali navzlic temu neprimerno nizko, opozarja odbor vse dosedanje letnike, ki letošnje udnine še niso plačali, naj blagovolé to v kratkem storiti, oziroma naj javijo svoj izstop, če jih ni več volja, društveniki biti. Posebno pa pozivlja poverjenike, naj bi blagovolili zaostale ude svojega poverjeniškega okraja opomniti, da udnino skoro vplačajo, ter ob enem delovati na to, da pristopijo društvu novi udje. Čim rednejše je vplačevanje letnine, tem lažje je tudi odboru zadovoljiti društvenike, tem preje lahko dobé društvene knjige. Če društveniki tolikrat poudarjajo, da je, kar odbor sam tudi rad pripoznava, uže skrajni čas, da se jamejo društvene knjige redno in pravočasno razpošiljati, naj tudi oni odboru, ki se resno trudi, po svoji moči ustrezati njihovim zahtevam, ne delajo težav in ovir z nerednim vplačevanjem. Več Matičarjev je želelo pojasniti zaradi letošnje udnine. Bodi jim povedano, da znaša letošnja udnina, kakor za druga leta, 2 gld. Vprašanje povišanja z 2 na 3 gld. se je pač obširno pretresalo v zadnjem času v občnih zbiorih odborovih in odsekovih sejah, vender se je konečno sklenilo, da ostane stvar še pri starem. Sicer bi bilo pa povišanje, če bi bil nasvet tudi obveljal, itak imelo veljavo še le za prihodnje leto. Odbor.

— (Izgubljene reči.) Včeraj opoldne izgubila je neka gospa iz Trsta na potu iz Slonovih ulic na Kongresni trg iz svojega prstana zlato ploščico, v katero so bili vdeleni trije diamanti in šest smaragdov. — Dné 2. t. m. izgubila se je na potu od pošte mimo kazinske restavracije do Fran Josipovega trga listnica z vsebino 30 gld. Kdor najde jedno ali drugo izgubljeno reč, naj jo oddá na magistratu.

— (Toča.) Iz Kamenika se nam poroča: Dné 31. m. m. okolo 10. ure zvečer vsula se je debela toča in uničila večinoma poljske pridelke v občini Zalog, Podgorje in v jednom delu občine kameniške.

— (K slavnosti blagoslovljenja „Gorjanskega Doma“) še dostavljamo: Zunanji p. n. gostje se pripeljejo v Lesce ob 8¹/₄ uri in gredo lahko naravnost v Gorje, kamor je dobre 1¹/₂ ure peš hodá. Po slovesnosti do obeda si lahko ogledajo krasno okolico. Gledé obeda je opomniti, da naj se p. n. gostje gotovo oglašé do 13. t. m., ker bi se sicer utegnili zgoditi po reku: *Sero venientibus ossa*, kajti na deželi ni tako lahko 100 ali več ljudem postreči, kakor pa v mestu. Oglási p. n. gostov bodo tudi merilo pri naročevanju ladij za vožnjo po jezeru.

— (Strela udarila.) Iz Logatca se nam poroča z dné 1. avgusta: Včeraj zvečer nastala je tukaj huda nevihta. Strela udarila je v podstrešje hiše posestnika I. Keteja v Žiberšah ter jo zapalila. Strela šla je potem s podstrešja skozi strop v hlev ter tam umorila vola. Škoda znaša okolo 600 gld. — Iz Olševka pri Kranji pa se nam poroča: Dne 31. m. m. okolo 10. ure zvečer udarila je strela v hišo posestnika Jakoba Onušiča v Olševku ter zapalila slamnato streho. Strela je šla skozi streho v podstrešje, razklala tu dva tramova, potem pa je šla skozi strop v sobo ter tu razbila 14 šip; v tej sobi spali sta ravno tedaj dve deklici, a nobena izmed njiju ni poškodovana. Ogenj ni napravil mnogo škode, ker so takoj ljudje prihiteli na pomoč.

— (V Toplice na Dolenjskem) prišlo je do konca julija 625 oseb.

— (Lepo veselico) priredijo slovenski dijaki srednjih šol dné 15. avgusta v Sevnici v dvorani gosp. Ibeldna. Sodelovali bodo dijaki celjske, ljubljanske, goriške, novomeške in tržaške gimnazije, ljubljanske, mariborske in koparske pripravnice. Vstopnina na 50 novč. Čisti dohodek namenjen je „Narodnemu Domu“ in „Miru“.

— (Tatvina.) Neznani tat ukradel je Avg. Tapidi, hlapcu pri gostilničarji Streitu v Velčah, od 27. na 30. julija srebrno uro z verižico, vredno 7 gld.

— (Iz poročila c. kr. višjega gimnazija v Gorici) posnamemo, da je na tem zavodu bilo v pretečenem šolskem letu 328 dijakov; med temi je po narodnosti 150 Slovencev, 133 Italijanov in 45 Nemcev, pravih in nepravih. Prvi red z odliko je dobilo 43 dijakov, prvi red 228, drugi red 22, tretji red trije, jeden ni bil izprašan in 22 jih sme po počitnicah iz jednega predmeta izpit ponavljati. Učenci niso razvrščeni po lokaciji, temveč po abecedi, tako, da ne moremo izvedeti, kateri so napredovali in kateri ne. Taka razvrstitev dijakov se je letos vpeljala na goriškem gimnaziju; a moramo jo iz pedagogičnega stališča odločno grajati. Kajti pridnemu učenca je v zadostenje, da čitajo ljudje njegovo ime med prvimi, in to ga spodbuja k nadaljni pridnosti; lenuha je pa treba javno stigmatizovati. Nadejamo se tedaj, da se povrne prihodnje leto ne gledé na osebe in njih stan zopet stari red. Poučevalo je 12 rednih in štiri namestni profesorji. Program prinaša učeno razpravo prof. Nussbaumerja o mnogokrat premešanem predmetu: *Ueber Platons Tugendbegriff*.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 5. avgusta. „Wiener Zeitung“ prinaša cesarjevo lastnoročno pismo na Kálnokyja, v kojem se naroča odprava istih došlo obseženih v pravih svetošestanskega in Leopoldovega reda in reda železne krone, ki s posameznimi redovnimi razredi podeljujejo ob jednem pravo do povišanja v plemeniti stan ali pak je z njimi spojeno obligatno podeljenje tajnega svetništva dostojanstvo.

London, 5. avgusta. „Times“ poročajo, da so se pogajanja med Kitajem in Francosko v Fu-Čeu prerušila.

Rim, 5. avgusta. Kakor listi javljajo, imenovan bode sv. Oče v prihodnjem konzistoriji nadškofa dunajskega kardinala.

Rim, 4. avgusta. Včeraj je v Lambri-jasku (kanton Pigverol) iz Francije došla oseba za kolero obolela. V Vignarolu je jedna oseba za kolero umrla in tri so zopet obbolele. V Pankalijeri so nekatere osebe obbolele za ko-

lero, a bolniki se počutijo uže bolje. Povsod ima bolezen bolj krajeven, nego epidemičen značaj. Ker odnošaji ne zahtevajo, se ne bode oficijalno poročalo.

Pariz, 4. avgusta. „Figaro“ razgláša manifest princa Napoleona, v katerem proti shodu kongresa protestuje ter zahteva sklicanje konstitučnega zbora.

Pariz, 4. avgusta. Iz Annama se poroča, da so mlajšega brata Kienphuoes danes kronali. — Francoski ministerski rezident je danes iz Pariza zahteval instrukcij.

Versailles, 4. avgusta. Kongres je vzprejel poslovni red narodnega zbora z leta 1871 z nekajimi popravki ter sklenil, da se revizijski načrt izroči komisiji trideseterih, kateri se bodo jutri po glasoštetji izvolili. Med sejo nastal je buren nemir, ker je hotel ministerski predsednik revizijski načrt pred izžrebanjem birža predložiti; predsednik je moral sejo pretrgati.

Toulon, 4. avgusta, ob 10. uri dopoldne. Od včeraj zjutraj tu 4, v Marseillu 16 mrlí-čev za kolero.

London, 4. avgusta. V dolenji zbornici izjavil se je Gladstone, da bode vlada storila važen korak gledé Egipta; nadeje se, da mu bode jutri možno, o tem poročati, ob kateri priliki hoče tudi zahtevati kredit za eventualno ekspedicijo Gordonu na pomoč.

London, 4. avgusta. „Reut. Office“ poroča iz Lime, da gre Cáceres z več tisoči mož proti Limi.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 5. avgusta.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.10
„ „ „ srebri	81.90
Zlata renta	103.45
5% avstr. renta	96.20
Delnice národne banke	862.—
Kreditne delnice	314.70
London 10 lir sterling	121.50
20 frankovec	9.65
Cekini c. kr.	5.74
100 drž. mark	59.45
Vlaška banka	—.—

Uradni glasnik

z dné 5. avgusta.

Naprava novih zemljiških knjig: Pri c. kr. okr. sodnji Kostanjevica za katastralno občino Koritno; poizvedbe v dan 19., 20., 21. in 22. avgusta.

Razpisane službe: Okrajne babice služba za Staro Loko (okr. kočevski) z letno nagrado 50 gold. Prošnje do 15. septembra okr. glavarstvu v Kočevji. — Pri okrož. sodnji novomeški služba ujetniškega paznika z letno plačo 300 gld. Prošnje do 31. avgusta predsedništvu novomeške okrožne sodnije.

Tuji.

Dné 3. avgusta.

Pri Maliči: Lorenz, učitelj, iz Berolina. — Essinger, trgovec, iz Monakova. — Basener, krčmar, s hčerko, iz Heilsberga. — Steinmassler, Vilnascher in Herstein, trgovci, z Dunaja. — Moline, zasebnik, iz Tržiča. — Svetic, trgovec, iz Črnomlja. Pri Slonu: Abeles, Bellak, Kaiser in Vidic, trgovci, z Dunaja. — Anselm, zasebnik, z rodbino, iz Trsta. Pri Tavčarji: Strauss, profesor, z Dunaja. — Minas, zasebnik; Jasbetz, trgovec, in Ravasini, posestnik, s soprogo, iz Trsta. Pri Južnem kolodvoru: Bellak, zasebnik, z Dunaja. — Collorig, c. kr. mar. učitelj, iz Pulja. — Morand, zasebnica, iz Bocna. — Schussnig, knjigovez, s soprogo, iz Ljubljane. Pri Avstr. carji: Kristan, zasebnik, iz Wucherna. — Funtek, učitelj, iz Šmartna pri Litiji.

Umrlí so:

V bolnici:

Dné 2. avgusta. Hermann Šemrov, kovačev sin, 6 l., umirajoč prinešen vsled telesne poškodbe. Dné 3. avgusta. Josip Lušina, delavec, 28 l., kron. črevesni katár.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
4. avgusta	7. zjutraj	740.90	+18.7	bzv.	t.mgl.	
	2. pop.	739.23	+28.4	vzh. sl.	js.	0.00
	9. zvečer	738.90	+20.8	bzv.	lun. s.	



Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je naš predragi sin, oziroma brat, gospod

Anton Kersnik

pravnik

danés popoldnó ob 1¹/₂ uri, previden s sv. zakramenti za umirajoče, po tridnevni mučni bolezni, preselil se v boljše življenje.

Truplo predrazega pokojnega bode v sredo 6. t. m. ob 10. uri dopoldnó v brdskem gradu blagoslovljeno in potem na pokopališču farne cerkve na Brdu pokopano.

Predragi pokojni priporoča se v prijazen spomin.

Na Brdu 4. avgusta 1884.

Berta Kersnik,

mati.

Janko Kersnik, dr. Josip Kersnik,

c. kr. notar,

zdravnik,

brata.

Komptoirist

zmožen slovenščine in nemščine, izveden v vseh komptoirnih poslih, se tekoj vzprejme.

Natančneje pri upravníštvu „Ljubljanskega Lista“.

Zaloga najboljših

mineralnih vodà

lekarni Piccoli

„pri angelju“

Ljubljana, Dunajska cesta.

Pri

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

v Ljubljani

se dobivajo vedno vse

knjige društva sv. Mohorja

in tudi sledeče knjige:

Cimperman, Pesni. 60 kr.
Decker, Fizika in kemija. 70 kr.
Filipović, Kraljevič Marko u narodnih pjesmah. 90 kr.
Haderlap, Tisoč in ena noč. V snopičih po 20 kr.
Kačić-Miošić, Razgovor ugodni naroda slovinsk. 1 gld. 20 kr.
Klajić, Lehrgang der kroatischen Sprache, I., II. Theil sammt Schlüssel. 1 gld. 28 kr.
— Kroatischer Dolmetscher, 60 kr.
Kosec, Krščansko-katoliško pravoslovje. 1 gld. 20 kr.
Lapajne, Fizika za ljudske šole. 25 kr.
Orožen Val, Spisi. 60 kr.
Pačar, Zakon in žena. 40 kr.
Praprotnik, Mali šolski besednjak. 4. natis. Vezan 85 kr.
— Slovenski spisovnik. Svetovalec v vseh pisarskih opravilih. Vez. 90 kr.
Razlag J. R., dr., Pesmarica. 60 kr., vez. 80 kr.
Slomšek A. M., Zbrani spisi. I. knjiga: Pesni. 90 kr.
— Zbrani spisi. II. knjiga: Basni, prilike in povesti. 1 gld. 20 kr.
— III. knjiga: Životopisi. 1 gld. 30 kr.
Šmid Kristof, Spisi. 3 zvezki po 40 kr.
Tomšič, Dragoljubci. 45 kr.
— Peter Rokodelčič. Vez. 45 kr.
Vraz Stanko, Izabrane pjesme. 1 gld. 80 kr., elegantno v platno vezane s zlatim obrezkom 3 gld.
Žnidaršič J., Nauk o desetnih (decimalnih) razlomkih pri računih z novo mero in vago. 60 kr.